

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צה.

1. צהלי קולך בת גלים הקשיבי לְשִׁיחַ עֲנִיָּה יִשְׁעִיהוּ י ל
2. דברי יְמִינֶהוּ בן חלקיהו מן הַבְּנִינִים אֲשֶׁר בְּעִנְיֹתוֹת אֲרָץ בְּנִימִן ירמיהו א א
3. גור אֲרִיָּה יְהוּדָה מִסְרָף בְּנֵי עֲלִית פָּרַע רָבִץ בְּאֶרְיָה וּבְלִבְיָא מִי יְקִמְנָה: בְּרֵאשִׁית מַט ט
4. יוֹרֵד שְׂמִינֹן אֲבִיו אֲמָנוּ תִּמְנָתָה יְהָבָא עַד כְּרַמֵּי תִּמְנָתָה וְהָבֵא כְּפִיר אֲרִיָּוֶת שֶׁאֵן לְקָרְאוֹ: שׁוֹפְטִים י ד ה
5. מִשָּׂא בְּהַמּוֹת נָגַב בְּאֲרָץ צָרָה וּבְרִיקָה לְבִיָּא לְיִשְׁרָאֵל מִמֶּה אֶפְסֵה וּשְׂרָף מִעֲרֹפֵי יִשְׂרָאֵל עַל בְּהֵמָה עֲרִים חִלְהֵם וְעַל דְּבַשֵּׁת גְּמִלִים אוֹצְרֵהֶם עַל לֵם אֵל יוֹעִילָה: יִשְׁעִיהוּ ל ו
6. עַל שְׁחַל עֲוֹן תְּדַרְךְ תִּרְמַס כְּפִיר וְחִנֵּן: תְּהִלִּים צ א יג
7. לֹא תִדְרִיבֶנּוּ בְּנֵי שְׂחָץ לֹא עֲרָה עֲלֵיו שְׁחַל: אִיּוֹב כ ח כ
8. עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לַעֲמֹד יִנְפֹץ יָדוֹ הֵר בַּת צִיּוֹן בְּעַת יְרוּשָׁלַם: יִשְׁעִיהוּ ל ב
9. וְיָהִי בְּלִלְקָה הַהוּא וַיֵּצֵא מִלֶּאךָ יָדָהּ בְּמִתְחַנֶּה אֲשֶׁר מֵאָה שְׂמוּנִים וְחֲמִשָּׁה אֶלֶף וַיִּשְׁכְּבוּ בְּבֶקֶר וְהָבֵה בְּלֶם פְּגָרִים מְתוּיִם: מְלִכִים ב י ט לה
10. וַיִּשְׁבִּי בְּנֵב אֲשֶׁר בִּילִידֵי תְּרַפָּה וּמִשְׁקֵל קִינוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקֵל נִחְשֶׁת וְהוּא חֲגוֹר תְּרַפָּה וַיֵּאמֶר לְהַבּוֹת אֶת יָדוֹ: שְׁמוּאֵל ב כ א טו
11. תְּרַחֲבֵב עֲרֵדֵי תַחְתֵּי וְלֹא מַעֲרֹד קִרְקֵי: תְּהִלִּים יח לו
12. אִם תִּשְׁכַּח בֵּין שְׂפָתַיִם בְּנֵפִי יִזְנֶה נַחֲפֵה בְּכַסְף וְאֲבִירוֹתַי בִּירְקֵקֶר קִרְרָן: תְּהִלִּים סח יד
13. וַיִּעֲוֹר לוֹ אֲבִישֵׁי בֵן צְרִיָּה וְרָן אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּמְתְּרוּ אוֹ שְׁבַע עוֹ אֲנִשֵׁי דוֹד לוֹ לְאֹמֶר לֹא תֵצֵא עוֹד אֲתָנוּ לְמַלְחָמָה וְלֹא תִכְבַּה אֶת נֵר יִשְׂרָאֵל: שְׁמוּאֵל ב כ א יז
14. וְאָבִיא הַיּוֹם אֶל הָעֵינַן וְאָמַר יָי אֵלֶיךָ אֲדִינִי אֲבָרְהָם אִם יִשָּׁר נָא מַצְלִיחַ דְּרַכִּי אֲשֶׁר אֲנִי בְּחַלְקֵי עֲלִיָּה: כְּרֵאשִׁית כ ד כב

לשון פרסי קריטא. ל"א כפר הוא: קמטיא. הכניעו תחת הכד של זמיס וימיז עלה למעכו: מכא ליה ארעא מוסוטיא. נתרככה הארץ מתחמיו ולא הזיקו. ל"א מכא נשפלת כעין גומא והיתה מגינה עליו: זארבע גריזי דמיא. זארבע סאין של מיס. ל"א זארבע כורא דמיא זד' ט' נדות של מיס: איטריף קמטיא.

היתה טורפת ומחזקת עמלה וממרטת כנפיה והומה ומלערת: קפלה ליה ארעא. כמו לא תקפוץ (דברים טו). נתקלרה הארץ והגיע מהרה לארץ פלשתיים: לערפה אימיא. דישיצי: נוולה. טווה: כד חויסיה. ערפה לאזיצי סברה למקטליה זאומה פלך שהיה צדה ולא נגע צו: אמרה ליה. לאזיצי איימי לן ההוא פלך דנפל לפניך: ה"ג פפקיה זריש מוחה וקטלה. השלך אזיצי הפלך לראשה ומתה: פפקיה לדוד לעילא. זרקו כלפי מעלה: ודן ליה. נען תחמיו חניטו זקרקע כדי שיפול עליו וימות: ונימא איהו. דוד עלמנו לימא סס: אין חזוה. אין דעמו מכוונת לומר השס. והשתא ניצל דוד והשליכו השס זרקו והלכו אזיצי ודוד וחזרו להס: אמר ליה. אזיצי לדוד: ומאי זעיס כהא. למה זלמ כאן: אמר ליה. הקצ"ה אמר לי לזוך שיכלה זרעך או תמסר זיד אויזין והכי אהדרי ליה מוטב שאפול זיד אויב: אמר ליה אפיך זלוסוד. הפוך תפלתך ואמור לפניו מוטב יכלה זרעך ולא תמסר זיד אויב דמה לך זלעע זניך: זר כדך קירא לזון וזא לא טענער. משל הוא שאומרים בני אלס: סייע זהדן. עזר זתפלתך להפכה: והוה קא ריזף זתריסו. והס זורחין שהיה קרוב לארץ פלשתיים: וזי מעו קוזי. לאותו כפר ששמו קוזי שנין א"י לארץ פלשתיים: אמרי קוס זיה. אמרו זה לזה עמוד כנגדו ואל תזרח ונגנו ולכן נקרא קוזי. אינהו הו זקיא"י זשמות הכפרים ועדיין הו מפחדין וזורחין: זי מטא זי פרי. סס מקוס: אמרו זין סרי גוריון. זתמיהא: זקנזא. שהרגנו: וזא

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבוננו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק^א לזשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיא אותביה ושדייה תותי בי^ז בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב^י תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטרין קמיה^ט אמר^כ כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר^{יב} כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר^{יג} תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נולא כי חזייה פסקתה לפילכה שדרתיה עילייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן לי ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי שם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא^{יד} ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית השם א"ל הכי אמר לי קודשא ברין הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב^{יז} ויעזור לי אבישי בן צרויה אמר רב שיעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא ריזף בתרייהו כי מטא קוזי אמרי קוס ביה כי מטא רב תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אימין בקיבורא כי אדכרו ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב^{יח} אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרו אליעזר עבד אברהם דכתיב^{יט} ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

עניה ענות. (כמו עניה) כ' כלומר נציאות ירמיה הענתומי היא שעתידה לזכ על נצוד נר שמתסר ירושלים זידו: ארי כפיר וכו'. וזכוכתא אחרימיש מפורש למה נקראו לו כל השמות הללו: אי הכי. דכולי קרא זהלי קולין^א לא מחושבנה הוא א"כ ליכא אלא תשע מסעות

הוא עוד היום לאו מחושבנה נמני הוא. ומתוך עזרו מעברה תרמי אינון עזרו חד מעברה חד ואיכא עשר מסעות: אוסו היום נסטייר מעונה של נוב. דמפני עון^ב שהיה להס לישראל על שנהרגו כהני נוב קבע הקצ"ה העונש עד אותו היום ואותו יום זלזד נשתייר מומן העונש ואילו היה נלחם צירושלים זאומה היום היה כזשה והכי משמע קרא עוד היום אותו יום העמידו לנסחריז על ירושלים זעון נוב: סגא זחד יומא. והיינו י' מסעות שנסע אותו היום: שדו ליה. לנסחריז: זנסחרי. תחמיו טפ"ט זלע"ז עד שראה ירושלים כולה: עלה וקס ומניד זרישיה. עליה עמד והיה מניד זראשו: נשדי זיה ידא האידינא. נלחם זבה עתה: זתמיסו. תמה הוא להחמיל היום משום חולשא דלורחא. ל"א תמהיתו נתיגעסו ודומה ליה ט' זנסחריז) אימתה למיתב: גולמו הרג. חתיכה של חומה. לשון פרסי. אכן רעועה מן החומה ונזקעה: זם דינא זנוט דינא. כיון של דינא זנוט הריז וכן מפני שלא נכזשה צו זיוס לא הללח ממחרת: וישזי זנוב. איידי דאיירי לעיל זאומה יוס זשנשתייר מעונה של נוב נקט הכא וישזי זנוב זשז על עסקי נוב: הרפה. היינו ערפה: משקל קינו. מתרגמינן מתקל סופינייה: והוא חגור חרפה. והוא אסיר איספניקי חדמא: נטרד דואג האדומי. סספר לשון הרע על דוד שנתקנא צו שאול ולפי שקבל אחימלך את דוד זנוב אמר ליה שאול סוז זפגע זכהני ה' נמלא שעל ידך נהרגו ואתה נכשלו וזחטא זה נהרג שאול ושלשת זניו זתלחמת פלשתיים: שזר זיואי.

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבוננו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק^א לזשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיא אותביה ושדייה תותי בי^ז בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב^י תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטרין קמיה^ט אמר^כ כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר^{יב} כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר^{יג} תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נולא כי חזייה פסקתה לפילכה שדרתיה עילייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן לי ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי שם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא^{יד} ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית השם א"ל הכי אמר לי קודשא ברין הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב^{יז} ויעזור לי אבישי בן צרויה אמר רב שיעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא ריזף בתרייהו כי מטא קוזי אמרי קוס ביה כי מטא רב תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אימין בקיבורא כי אדכרו ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב^{יח} אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרו אליעזר עבד אברהם דכתיב^{יט} ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

- א) כ"א דאחמיו מאורכא,
- ב) זבילקוט ישעיה ס" י
- ג) אחא קלז זנוסחא אחרת ועי' עוד זענין עין גלמהיג' א) זנין זענין עין עין עזר זואי פ"י יפה זאריכות, ד) כ"א סדייא, ה) זברכות ע: זשג מט. קל גיטן מה: א) לעיל כב, ז) זברכות ה: ח) זכש"ל ממ"ז, ט) זלכ"ש משל תתקנן זשס מדרש, י) זישעיה י, יא) זש"ל מ"ז, ט) זש"ל: יבול, ט) זרות. זש"ל, ז) זש"ל זדק, זש"ל

גליון הש"ס
נב' אפר בני' ליונה אימתיל. עין מ"י סוף פסק ד' מימות:

לעוי רש"י
טפ"ט זש"ל. שטיח.

מוסף רש"י
ואבוא היום אל העין. היום ילחמי והיום זלחמי מכלן קשפלה לו הארץ (בראשית כ ד מב).